

**КЛАСИФІКАТОР ПРОФЕСІЙ ДК 003:2010
(ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ).
КВАЛІФІКАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ПОСАДОВА
ІНСТРУКЦІЯ «УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА АПТЕКИ
(АПТЕК) З СОЦІАЛЬНИХ ПИТАНЬ».
ВИП. ДКХП – 78.
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ**

Міністерство охорони здоров'я України
Національна академія медичних наук України
Проблемна комісія «Фармація» МОЗ та НАМН України
Національний фармацевтичний університет
Національна медична академія післядипломної освіти
імені П. Л. Шупика

Інформаційний лист

Харків-Київ – 2015

УДК 615.15:349.3

Випуск № 1

з проблеми «Фармація»

Класифікатор професій ДК 003:2010
(зміни та доповнення). Кваліфікаційні
характеристики та посадова інструкція
«Уповноважена особа аптеки (аптек)
з соціальних питань». Вип. ДКХП – 78.
Охорона здоров'я

Затверджено ПК «Фармація»
МОЗ та НАМН України
«15» квітня 2015 року,
Протокол № 90

Керівникам фармацевтичних підприємств і аптечних закладів
усіх форм власності та різного рівня підпорядкування,
профспілкам, регіональним органам державного управління
з питань соціального захисту та охорони праці, громадським
організаціям, соціальним працівникам, науковцям

Кваліфікаційні характеристики та посадова інструкція
«Уповноважена особа аптеки (аптек) з соціальних питань»

Початок 2015 року відмічається суттєвими змінами, які характеризуються підвищеною активністю законотворчої продуктивності. Так, 01.01.2015 р. набув чинності Закон України (нова редакція) «Про вищу школу» (із змінами, внесеними згідно із Законом від 28.12.2014 р. № 76-VIII, ВВР, 2015 р.). Цей закон встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, нау-

ки і практики, створює умови для взаємопідживлюваного посилення співпраці державних органів і бізнесу з вищими навчальними закладами на принципах автономії вищих навчальних закладів, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.

Разом з тим слід окремо наголосити, що без науково обґрунтованого підходу щодо раціонального використання кадрового потенціалу, чіткого визначення у кваліфікаційних характеристиках (КХ), типових та індивідуальних посадових інструкціях функцій, обов'язків, необхідних обсягів знань неможливо досягти ефективної діяльності будь-якого колективу.

Нормативно-правовими документами щодо визначення таких критеріїв і типового розподілу обов'язків спеціалістів фармації є Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників (ДКХП): Випуск 78 «Охорона здоров'я» (2002 р.), де наведено перелік основних робіт окремих професій, і наказ МОЗ України від 28.10.2002 р. № 385, який регламентує перелік провізорських посад і посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою у закладах охорони здоров'я та ДКХП, вип. 73 «Наука та вища школа» для ВНЗ. Одночасно слід підкреслити, що до 2015 року до ДКХП вип. 73 не розроблено жодних кваліфікаційних характеристик для науково-педагогічних професій, посад, видів робіт. Науковці НМАПО імені П. Л. Шупика (Київ) за участю НФУ (Харків) уперше в Україні розробили кваліфікаційні характеристики на основні посади науково-педагогічного персоналу «Фармація».

Необхідно зазначити, що кваліфікаційні характеристики для персоналу аптек, які були раніше розроблені та внесені до ДКХП, відстають від сучасних вимог через те, що пройшло вже багато часу від їх затвердження. До того ж ротація пріоритетів у системі охорони

здоров'я, відомих трансформацій і змін функцій у діяльності фармацевтичних та науково-педагогічних кадрів, що відбулися за останні роки, суттєво вплинули на специфіку й перелік фармацевтичних закладів, а відповідно, й на посади, характер і коло професійних обов'язків спеціалістів фармації. Тому в сучасних умовах важливим є визначення та перерозподіл завдань і обов'язків спеціалістів і науково-педагогічних кадрів фармації через оновлення існуючих КХ та створення кваліфікаційних характеристик на нововведені посади, одностороннього складання типових посадових інструкцій, що сприяє поліпшенню якості фармацевтичної допомоги та ефективному використанню персоналу.

Складені кваліфікаційні характеристики та посадові інструкції на нововведені професії (Фармація – практика і наука) мають на меті ліквідувати недоліки у розподілі завдань та обов'язків між спеціалістами фармації, що обіймають традиційні фармацевтичні та науково-педагогічні посади, і працівниками, функції яких пов'язані зі становленням та розвитком нових соціально-економічних відносин. Так, авторами запропоновані кваліфікаційні характеристики та посадові інструкції сучасних посад фармацевтичних підприємств: «Уповноваженої особи аптеки (аптек) з соціальних питань», «Завідувача профільної кафедри (Фармація)», «Професора профільної кафедри (Фармація)», «Доцента профільної кафедри (Фармація)», «Завуча профільної кафедри (Фармація)», «Асистента профільної кафедри (Фармація)» та ін.

Отже, кваліфікаційні характеристики та посадові інструкції спеціалістів фармації, які пропонуються для організацій, що здійснюють виробництво, роздрібну реалізацію лікарських засобів, та науково-педагогічних працівників розроблені відповідно до загальних положень Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників і спираються на результати досліджень наукових колективів Національного фармацевтичного університету та Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика.

Обов'язковими розділами кваліфікаційних характеристик є: «Завдання та обов'язки», «Повинен знати», «Кваліфікаційні вимоги». У розділі «Завдання та обов'язки» подано опис основних завдань та обов'язків, властивих для конкретної професії, яка потребує від особи відповідної кваліфікації. Розділ «Повинен знати» описує обсяг необхідних знань професійного характеру залежно від окреслених завдань та обов'язків. У розділі «Кваліфікаційні вимоги» наведено освітньо-кваліфікаційний рівень працівника, напрям і спеціальність підготовки, підвищення кваліфікації, стаж роботи.

У зв'язку з тим, що окремі кваліфікаційні характеристики працівників містять лише основні чи типові завдання й обов'язки, складаючи посадові інструкції роботодавець може їх уточнювати та доповнювати роботами, які входять до складу статутів, регламентів, технологічних карт, інструкцій, інших нормативних документів, встановлених за погодженням з профспілковим чи іншим органом, уповноваженим на представництво трудовим колективом.

Збірники такого характеру після їх затвердження Центральним органом виконавчої влади України та внесення нових посад до Державного класифікатора професій ДК 003:2010 є юридичною підставою у питаннях управління персоналом, базовим елементом організації оплати праці разом з тарифними сітками (схемами посадових окладів), тарифними розрядами, тарифними ставками й коефіцієнтами, які створюють тарифну систему оплати праці.

Відповідно до рекомендацій, викладених у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій керівників, спеціалістів та технічних службовців для всіх видів економічної діяльності (уклад. Н. Павленко, Ф. Федорченко, Ю. Рудяк. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2004. – 360 с.), довідники такого характеру призначені для:

- розробки стратегії, тактики, розвитку підприємства й відповідних програм з урахуванням змін у професійно-кваліфікаційному складі й структурі зайнятих працівників;

- перспективного планування професійних змін у характеристиках робочої сили;
- якісного аналізу стану запиту на професійно підготовлену робочу силу;
- ведення документації про складання трудового договору (найм на роботу), професійне просування, переведення на іншу роботу, відсторонення від роботи, припинення та розірвання трудового договору;
- кваліфікаційних випробувань з метою оцінювання повноти, відповідності змісту та якості виконання робіт певної професії відповідного розряду (категорії) з урахуванням вимог безпеки праці;
- визначення кваліфікаційного статусу працюючого;
- розподілу робіт за складністю їх виконання, відповідальністю та стажем роботи, необхідною освітою та професійною підготовкою;
- організації і ведення виробничих процесів;
- застосування у навчальній, нормативно-технічній, технологічній та сертифікаційній документації, процесах розробки та втілення продукції у виробництво та реалізацію;
- присвоєння та підвищення кваліфікаційних категорій за професією відповідно до опанування працівником певного обсягу знань і робіт у навчальному закладі чи на підприємстві або у сфері послуг за результатами кваліфікаційної атестації;
- наукових досліджень, обстежень і приписів, опитувань, анкетування, респондування і т.п., які стосуються питань професійної підготовки робочої сили, а також статистичних узагальнень;
- зіставлення назв, змісту та поширеності робіт за професією й кваліфікації Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, які є загальними для всіх видів економічної діяльності.

Відповідно до вимог чинного законодавства України на підставі Довідника роботодавець розробляє та затверджує посадові інструкції.

Посадові інструкції розробляються для керівного складу, професіоналів і спеціалістів, враховуючи конкретні завдання та обов'язки, функції, права, відповідальність працівників цих професійних угруповань та особливості штатного розкладу підприємства, установи, організації. Посадові інструкції складаються з розділів: «Загальні положення», «Завдання та обов'язки», «Права», «Відповідальність», «Повинен знати», «Кваліфікаційні вимоги» та «Взаємовідносини (зв'язки) по професії, посаді».

Робочі інструкції розробляються для технічних службовців і робітників у разі необхідності (специфіки виробництва, окремих режимних вимог і т.п.). У робочих інструкціях розділи «Загальні положення», «Взаємовідносини (зв'язки) по професії, посаді» можуть бути відсутніми.

Разом з роботами, внесеними до складу кваліфікаційних характеристик посад, професій працівників «Фармація», відповідно до чинних нормативно-правових вимог в Україні всі працівники повинні:

- раціонально й ефективно організовувати працю на робочому місці;
- дотримуватися вимог і норм виробничого та навчального процесу;
- виконувати правила зі здійснення діяльності, спрямованої на зміну чи визначення виробничого навчально-методичного стану, технічного обслуговування та ремонту засобів технологічного оснащення;
- забезпечувати працездатний стан і показники надійності виробничої або функціональної системи за параметрами якості продукції (освітніх послуг), продуктивності, матеріальних та дорогих витрат на забезпечення виробничих завдань та освітніх послуг;
- вживати засоби попередження збоїв, негарздів технологічних систем та виникнення браку продукції (послуг);
- знати й виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці і техніки безпеки;

- виконувати заходи щодо поліпшення умов праці, передбачених трудовим і колективним договором і правилами трудового розпорядку;
- використовувати у разі необхідності засобів попередження та ліквідацію природних і непередбачених виробничих негативних явищ (пожежа, аварії т.п.).

На початок 2015 року фармацевтична галузь – одна з небагатьох, що має майже повністю адаптоване до європейського законодавство. Тому пріоритети подальшого розвитку мають скеровуватись Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і відповідати базовій директиві Європейського Парламенту і Ради ЄС від 06.11.2001 р. № 2001/83/ЄС.

У реалізації вищезазначених процесів ключовою фігурою постає людина – людський соціально-захисний статус.

Пропонується науковцям, керівникам фармацевтичних підприємств і аптечних закладів усіх форм власності та різного рівня підпорядкування, профспілкам, регіональним органам державного управління з питань соціального захисту та охорони праці, громадським організаціям, соціальним працівникам.

Інформаційний лист складено за матеріалами особистих наукових досліджень колективів кафедр управління та економіки фармації Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету та організації і економіки фармації Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика.

Наукове видання

Розробники:

М. В. Зарічкова, О. С. Соловйов, Ю. М. Григоров /

за ред. д. фарм. н., проф. В. М. Толочка,

д. фарм. н., проф. М. С. Пономаренка

**КЛАСИФІКАТОР ПРОФЕСІЙ ДК 003:2010
(ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ).
КВАЛІФІКАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ПОСАДОВА
ІНСТРУКЦІЯ «УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА АПТЕКИ
(АПТЕК) З СОЦІАЛЬНИХ ПИТАНЬ».
ВИП. ДКХП – 78.
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я**

Інформаційний лист

Відповідальний за випуск *В. М. Толочко*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 0,5. Тираж 100 пр. Зам. № 0905-15.

Національний фармацевтичний університет
вул. Пушкінська, 53, м. Харків, 61002
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серії ДК № 3420 від 11.03.2009.

Надруковано з готових оригінал-макетів у друкарні ФОП Петров В.В.
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 2480000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 778-60-34.
e-mail: bookfabrik@rambler.ru